

Melken in de schaduw van abdij Averbode

BEDRIJFSPROFIEL

bedrijf	abdijhoeve Averbode
bedrijfsleiders	Nathalie Buntinx, Niels Froyen en Marc Fierens
plaats	Averbode
ras	fleckvieh
melkkoeien	110 stuks
vleesstieren	30 tot 40 stuks
melkproductie	7800 kg 4,22% 3,56%

Twee melkrobots, een voerrobot en een emissie-arme vloer. De recente melkveestal van de abdijhoeve van de abdij van Averbode is gebouwd met het oog op arbeidsgemak en werkcomfort voor de bedrijfsleiders. Via natuurlijke aanwas groeit de fleckviehveestapel verder aan. Een melkveestapel met een totaal van 150 koeien is het uiteindelijke doel.

TEKST ANNELIES DEBERGH

Op de weg van Veerle-Laakdal naar Scherpenheuvel-Zichem gaat de bosrijke omgeving plots over in een groene oase. Waar de herfstachtige bladrijke massa ophoudt en de groene vlakke begint, rest een uitzicht op de abdij van Averbode. Omgeven door weiden en in de schaduw van de historische gebouwen huist de abdijhoeve van de paters norbertijnen, met fleck-viehkoeien grazend op het volgroene najaarsgras. Vlakbij de abdij gonst het van de bedrijvigheid. Bezoekers rijden af en aan en tal van wandelaars zoeken de rust van de bossen op. Achter op het terrein baadt de boerderij in een zee van rust. Nog even, want de sleufsilo lijkt, met de plasticfolie al over de beide muren uitgestald, wel met open armen te wachten op de komende maisoogst.

Zoektocht naar een toekomst

Het is nu zeven jaar geleden dat de beslissing werd genomen om met de abdijhoeve van de abdij van Averbode een nieuwe weg in te slaan. 'We zaten met een volledig versleten infrastructuur en moesten dus een keuze maken tussen stoppen of een volledig nieuw bedrijf bouwen.' Dat zegt pater Marc Fierens. Hij is de verantwoordelijke van de abdijboerderij en staat bezoekers te woord in zijn witte habijt. Met de hulp

Tot vijftien verschillende rantsoenen met voederrobot

Met de keuze voor een voerrobot kon het volume van de stal worden beperkt. De menger kan vijftien verschillende rantsoenen aanbieden en kan ook hooi verwerken.

- 1 In de voerkeuken wordt ruwvoer en krachtvoer aangevuld
- 2 De menger kan tot vijftien verschillende rantsoenen aanbieden
- 3 Het jongvee wordt drie keer per dag gevoerd, de melkkoeien zes keer

De jongste groep jongvee en kalveren is gehuisvest in ruime stroboxen in een verbouwde stal

van een groep adviseurs zocht de abdijs uit wat de mogelijkheden waren. ‘Vleesvee was een mogelijke keuze met rassen als limousin of blonde d’Aquitaine. De investering voor vleesvee lag lager, maar het bedrijf zou dan ook minder rendabel zijn dan met melkvee.’

De zoektocht mondde uit in het voorstel voor een melkveebedrijf. ‘Het was een bewuste keuze van de abdijs om door te gaan met de boerderij. De band met de natuur, met voedselproductie en de landbouw is voor de abdijs belangrijk.’ De geschiedenis van de abdijs gaat terug tot 1134. ‘De boerderijactiviteiten horen al zo lang bij de abdijs. Bovendien, het is een hoek van onze abdijs die vol leven zit.’

Keuze voor het fleckviehras

Toen eenmaal besloten was om door te gaan, was de zoektocht in welke grootte-orde dat zou zijn. ‘Er is veel natuur in deze regio en daarbij kwam dat wij toen een “oranje” bedrijf waren.’ Pater Marc Fierens verwijst naar de regelgeving omtrent Programmatische Aanpak Stikstof of PAS-problematiek, waardoor op veel bedrijven extra aandacht voor de stikstofemissie ontstond. ‘Een milieuvergunning aanvragen was niet zo eenvoudig, des te meer omdat we hier in een historische omgeving zitten en omdat hier ook bouwkundige voorschriften vanwege erfgoed gelden.’

Met het oog op de melkveeactiviteiten werd al wel gestart met een ander rundveeras. Na een gemengde veestapel met twintig holsteinkoeien en een deel witblauwvee viel de keuze op fleckvieh. ‘We hebben bewust voor een dubbeldoelras gekozen. De dieren willen we zowel voor de melk- als voor de vleesproductie inzetten. Bovendien is fleckvieh een zeer natuurlijk ras dat meer ruwvoer verwerkt en dat veel sterker is. We ervaren nu al dat we minder dieren vervangen en we zien minder gezond-

heidsproblemen’, geeft Fierens aan. Negentig procent van de veestapel bestaat nu uit fleckvieh. ‘En we zijn erg tevreden over die keuze.’

Het is nu bijna twee jaar sinds de nieuwe stal in gebruik is genomen. ‘We melken nu ongeveer 110 melkkoeien’, vertelt Niels Froyen. Samen met zijn vrouw Nathalie Buntinx heeft hij de dagelijkse leiding over het bedrijf. ‘De bedoeling is om door te groeien naar 150 melkkoeien met droge koeien inbegrepen.’ Met dat doel voor ogen selecteren de bedrijfsleiders momenteel op goede vaarzen. ‘We willen de uitbreiding nu alleen nog met natuurlijke groei van de veestapel realiseren.’

De bedoeling is om het bedrijf ook in de toekomst met twee arbeidskrachten rond te zetten. ‘In het project is voorzien dat twee mensen het moeten kunnen redden op dit bedrijf’, stelt pater Marc Fierens. ‘Er is nagedacht over het comfort van de dieren en gekozen voor een maximale automatisering in de stal.’

De voederrobot en de melkrobot zijn daar de twee belangrijkste voorbeelden van. Al is de reden voor die keuze niet alleen de automatisering. Ook de factor bouwvolume speelde een rol in de keuze voor een voederrobot. Compact bouwen moest immers ook vanwege de bouwvoorschriften. ‘Met de voederrobot ontstond de mogelijkheid om de stal iets kleiner neer te zetten. Je bespaart ruimte door een smallere voedergang. En de stal is ook minder hoog vergeleken met traditioneel gebouwde stallen. Onze nok is nu acht meter. Samen met het hout aan de voorkant van het gebouw oogt de stal zo ook esthetischer in het landschap.’

Energieneutraal produceren

Nog andere overwegingen speelden mee in de keuze voor automatisch voeren. ‘Vanwege de voederrobot zorgt de stal ook

voor minder uitstoot van CO₂. We hebben geen trekker hoeven aan te schaffen of andere bijkomende voorzieningen moeten treffen.' De zonnepanelen op het dak zorgen voor de productie van eigen energie, geeft pater Marc Fierens nog aan. 'Onze stal verbruikt ongeveer 6500 tot 7000 kilowattuur stroom per maand. In de zomer halen we met onze installatie zonnepanelen soms een stroomproductie tot 8000 kilowattuur per maand. We zijn op dat moment ruimschoots zelfvoorzienend.' Doordat de stal lager en compacter is, werd bij de bouw ook goed nagedacht over de ventilatie. Het klimaat in de stal is computergestuurd en wordt volautomatisch geregeld. Vanaf 21 graden gaan de ventilatoren aan en bij 25 graden Celsius zorgt verneveling van water voor extra verkoeling. Een weestation stuurt de gordijnen aan de zijkanten van de stal aan. Dat het klimaat fijn geregeld is, is te merken aan de koeien. Ondanks het aangename weer en de vrije toegang tot de wei-de, is amper een tiental koeien buiten te vinden. Niels Froyen kijkt er niet van op. 'Door een selectiebox in de stal kunnen de koeien kiezen voor weidegang, maar we merken dat de koeien net zo graag binnenblijven.'

Tot 15 rantsoenen in de voederrobot

De koeien verblijven in twee groepen in de stal. Gedwongen koeverkeer helpt het ritme van het robotmelken goed op peil te houden en houdt het aantal ophaalkoeien op bijna nul. Met name het eten gebeurt gescheiden, de verschillende groepen met zowel droge, laag- als hoogproductieve koeien kunnen wel samen in één groep in de ligboxen liggen.

In de opstartfase krijgen hoogdrachtige koeien al een opstaprantsoen naar de melkgevende groep. 'We kunnen tot vijftien verschillende rantsoensamenstellingen invoeren in de voederrobot', legt Niels Froyen uit. Hoogproductieve koeien krijgen maiskuil, graskuil, perspulp, geplette tarwe, eiwit en mineralen, aangevuld met krachtvoer. De laagproductieve groep krijgt geen tarwe en minder eiwit in het rantsoen. 'In de robot krijgen de koeien tot maximum zes kilo krachtvoer naargelang de individuele melkproductie.'

Voor de droge koeien, maar ook voor het oudere jongvee komt ook hooi in het rantsoen voor. 'In het begin was het voeren van grote hoeveelheden hooi in de voederrobot wel een uitdaging', zegt Froyen. Door een voermengbak wordt het hooi nu vooraf verkleind en gemengd. 'Op deze manier werkt het voeren van grote porties hooi echt goed. Het oudere jongvee krijgt vanaf anderhalf jaar uitsluitend hooi en mineralen gevoerd.'

Rookmelders in de strostal

De melkkoeien komen gemiddeld op een productie van 7800 kg melk met 4,22% vet en 3,56% eiwit. 'Maar we melken nu nog erg veel eerstekalfskoeien', voegt Nathalie eraan toe. De verwachting is dat de productie nog gaat stijgen de komende jaren. 'We fokken nog meer op melkproductie dan vroeger.' De kalvingen liggen hoofdzakelijk in de wintermaanden, in de zomer is dat duidelijk minder. Nathalie wijst op een aandachtspunt in de bedrijfsvoering. 'We merken wel goed dat we met fleckviehkoeien meer tweelingen krijgen. Dat houdt ook een risico in voor een vlotte start na kalven.'

Momenteel telt het bedrijf een totaal van 240 dieren. De vaarskalveren blijven allemaal op het bedrijf en maximaal veertig stierkalveren blijven op het bedrijf in het afmesttraject. Voor het jongere vee werden in de oude vierkantshoeve enkele nieuwe voorzieningen getroffen. Zo werd een oude stal omgebouwd en aangepast tot een ingestrooide stal met een reeks ruime stroboxen.

Een oude en ongebruikte varkensstal werd omgebouwd tot

Een oude varkensstal omgebouwd tot kalverstal met gestuurde ventilatie

kalverstal met eenlingboxen. Na de eerste weken komen de kalveren in een ruimere groep en neemt de kalverdrinkauto-maat het voeren van de kalfjes over. Opvallend is dat in de strostal twee rijen rookmelders hangen, een verplichte maatregel. 'Zowel de hooischuur als de strostal hebben rookmelders. Dat werd ons opgelegd door de brandweer en vanuit de verzekering.'

Comfort voor boer en koeien

Over het gehele bedrijf is gedacht aan het werkgemak en haalbare looplijnen voor de bedrijfsleiders. Comfort voor boer en boerin en comfort voor de koeien zijn de leidraad op de abdijs-hoeve. Zo is er ook in de melkveestal een aantal stroboxen vlak bij de melkrobot. Hekwerk en veel ruimte voor de melkrobot zorgen voor een vlot centraal koeverkeer.

Deels met oog op de lage emissie, maar ook voor het loopcomfort van de koeien is gekozen voor de ecovloer, een loopoppervlak met de helft beton en de helft rubber. Dat alles in combinatie met het automatisch voeren zorgt voor veel rust in de stal. Terwijl de voederrobot zachtjes langs de rails voorbij-glijdt, komen enkele pinken rustig buurten bij het voerhek, lonkend naar het vers uitgestalde voer. Drie keer per dag worden ze gevoerd. De melkkoeien tot acht keer.

Pater Marc Fierens wijst nog eens op die opvallende rust in de stal. 'Onze keuzes bij de bouw van deze stal waren vrij bijzonder toen we vijf jaar geleden met de plannen zijn gestart.'

Buiten de stal is een kudde fleckviehvaarzen net aan een nieuwe graasronde begonnen. Hun fraai rode vacht met witte koppen vormt daarbij een mooi contrast met de bosrijke omgeving. In zijn witte habijt gehuld overschouwt pater Marc Fierens de nieuwbouw en knikt goedkeurend. 'De doelstelling om een rustige en diervriendelijke stal voor onze dieren te bouwen lijkt in elk geval wel geslaagd.'

Extra foto's online

Meer beelden van de abdijs-hoeve in Averbode zijn te vinden op de website van Veeteelt.

► Fotoserie op veeteelt.nl